

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Quidna[m] de septe[m] dictis Lutheranis in principio huius libri propositis
est sentiendum, praesertim de primo. XXIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

præclarâ æternæ felicitatis dotem: necessariū est duas alias libertates ut mediâ quædâ & uias ducētes ad hanc tertiam, sibi asciscere. Et primâ quæ nobis attulit Christi benignitas: ut nō sit opus labore aut opera nostra, ad eā uedicādam. Secūdam uero: bonorū operū studio exercitiōq; uirtutū, & potissimū obedientiæ in ecclesiā ac eius pastores, comparare nobis debemus. Et ita demum eius ad miniculo & adiutrice dei gratia: tertiam hanc libertatē tanq̄ bonorū laborū gloriosum fructum consequemur.

¶ Quidnā de ijs septem dictis Lutheranis, in principio huius libri propositis; est sentiendum. Cap. XXIII.

Aeterū ex prædictis in toto hoc libro, iam satis cōstare arbitror absurditatem & falsitatem eorū, q̄ ex opusculo Lutheri de libertate Christiana inscripto, in secundo huius libri capite adducta sunt: ad dinoscendā suæ libertatis (cuius funestū & exitiale attollit uexillū) conditionē. ¶ Perspicuū est enim in primis, id à uero haud esse alienū: præsidēs ecclesiæ (quos pro more suo, ut cōtumeliosus est supra modū in omnes, tyrannos appellet: & moderatissimā eorū directionē, tyrannidē: hisce uerbis latentē animi sui morbū alijs aperte prodēs) habere ius ac potestatem cōdēdi leges ecclesiasticas, quā à deo acceperūt. & populū Christianū illis moderari debere: si suæ salutis rationem habere uelint, quoniā sine illi⁹ iactura: hæc regulas & sanctiōes trāsgredi nō possunt, ut multifariā iā est ostēsū, cū in uarijs huius libri locis: tū in decimo, undecimo & duodecimo capitibus p̄cedentibus. ¶ Verū in supra dictis locis adductis ratiōibus, lubet in p̄sentia & alias nōnullas adicere: quo testatior atq; p̄bator relinquatur hæc ueritas. Manifestū siquidem est, patrem secūdum carnem itidem & matrē: posse filio suo aliquid faciendū iubere, ut executionē operis alicui⁹ indifferētis: quod tamē filio est utile (exēpli gratia: ludi literarij frequentationē) similiter & p̄cipere aliqd etiā fugiendū: ut p̄hibere mādicationē pomorum, ad quā ætas illa pueris est p̄p̄rior, cū seuera cōminatione, q̄ uapulabit ille puer uirga: si mandatū parentū suorū p̄uaricetur. Curigitur nō poterūt patres nostri secūdum spiritum, primi scilicet rectores ecclesiarum, & mater nostra in spiritu, ecclesia sancta: nobis imponere quippiam faciendū aut fugiendū cū

LIBER PRIMVS

interminatione uirgæ & disciplinæ, quando illud nobis est salutare: & nostræ salutis apprimè accommodū. Nonne maiore tunc haberet autoritatē parēs secundū carnē, in filios suos: quā mater nostra secundū spiritū, itidē & patres, in suos filios: cū tñ lōge dignior ac sublimior sit illa spiritualis paternitas & maternitas: quā carnalis. Rursum, præceptū illud dei de honorandis parentibus, non tantū de ijs qui secundū carnem parentes sunt, accipiendū est: sed & de parentibus secundū spiritū, ut de ecclesia sancta & pastorib⁹ eius, quorū iussis: ex diuini præcepti autoritate debemus obedire. Igit̄ cū ecclesiæ p̄cepta & orthodoxorū patrū transgredimur mandata: simul & dei præceptū præuaricamur de honorādis parētib⁹.

Atqui præuaricantes diuina p̄cepta, contrahunt haud dubie labē mortiferi criminis: seq̄ obligant æternæ dānationi. Igit̄ & mandata ecclesiæ antiquorūq; patrū ecclesiasticorū statuta uiolantes: eandē incurrunt p̄cā. cū nō cōtingat hæc sine illo dei p̄cepto p̄uaricari. ¶ Præterea, Ecclesia sancta & præcipui & eius moderatores in spiritu sancto cōgregati: potestatē habent abrogandi aliquā cōstitutionē antiquā occurrente rationabili causa, aut eā cōmutandi in aliū morē ecclesiæ utiliorē. Quod cū multis posset cōprobari exemplis: in p̄sentia tñ satis fuerit id duobus tñ manifestare, Quorū primū est, In ipsius ecclesiæ principio mos fuit: etiā infantib⁹ sacro baptismi lauacro ablutis tradere sacrosanctæ eucharistiæ cōmunionē.

Dionysius.

quēadmodū perhibet beatus pater Dionysius: circa finē libri sui de ecclesiastica hierarchia dicens. Illud uero, q̄ pueri q̄ necdū possunt intelligere diuina, sacri baptismatis altissimorūq; cōmunionis sacrosanctæ signorū participes frant; uidet̄ quidē prophanis (ut dixisti) rationabiliter irridendū. si auditores minus idoneos, episcopi diuina edocent: & non intelligentib⁹, sanctas traditiōes nequicq; tradunt. Deinde cōstitutionis illius rationem reddens: paulo post subnectit idē. Tradit aut̄ puero sancta mysteria pontifex: ut nutriat in ipsis, neq; uitā aliā habeat: nisi hāc q̄ diuina inspiciat semper, & quæ huiusmodi sancta cōmunionē proficiat. atq; in his sacra possideat habitū: promoueatq; studiose à susceptore suo. Hęc Dionysius. Vñet adhuc in antiq̄s mysteriorū ecclesiasticorū uoluminib⁹: illud ita de infantib⁹ legit̄. Si ep̄s adest: statim cōfirmari oportet, postea cōmunicari, Ep̄s si præsens nō fuerit: anteq̄ lactetur infan.

infans aut aliquid gustauerit, cōmunicet eū sacerdos de corpore et sanguine domini: ante missam etiā si necessitas ingruit. Posteriore tamen tēpore abolita est illa constitutio, nequa fiat sanctissimo eucharistiæ sacramento irreuerentiā: si sumptum puer (ut accidere posset) expueret, ne etiā sumatur sine sui ipsius probatione: et deuotione singulari ad illud tā sublime mysteriū. quæ duo præstari non possunt nisi ab ijs: qui per ætatē iā habent sufficientē discretionē ad dijudicandū corpus domini, & secernendū à cibis cōmunib⁹ corpori nutriendū accommodandis. ¶ Secundū exēplū, rei propositæ approbativū est. Circa principiū ecclesiæ primitiuæ, laicis datur cōmunio sacrosanctæ eucharistiæ sub utraq; specie: panis scilicet & uini, quæ admodū satis coniectare licet ex sexto ca. euangelij sancti Ioannis: & ex undecimo cap. primæ epistolæ beati Pauli ad Corinthios. Sicut etiā aperte confirmat decretū sessionis decimæ: cōcilij Cōstantiensis. Attamen sequentibus seculis iam multiplicato copiose credentiū numero (qui primū paucus erat & rar⁹) (rationabiliter constitutū est ab ecclesia catholica, laicis sanctā eucharistiæ cōmunionē tm̄ tradi debere sub specie panis, & non sub specie uini. tū propter effusionis sacrosancti sanguinis periculū. tū etiā propter fidei in fidelibus cōfirmationē: q; sub uenerando panis signo integrū Christi corp⁹ itidē & preciosus ei⁹ sanguis cōtinet. tū deniq; ob alias ratiōabiles causas: ecclesiā sanctā ad id instituendū mouentes legitime & cōgruenter, ut ostendit apert⁹ prædictæ sessionis sacrosanctæ synodi Cōstantiensis: sanctio rectissima. Nec iniuria mutauit ecclesia sancta in duobus istis exēplis iam assignatis: pro reꝝ cōmoditate suā sententiā. Quñ cū aliqua priscis ordinata temporib⁹ deprehendunt uergere in deteriorem exitū: ea secundū recte rationis determinationē aut abroganda sunt, aut in aliud melius commutanda. Quemadmodū Ezechias rex Iudæ commendatissimus, contriuit atq; comminuit in frustra serpētem æneū (quē iussu dei exerat Moyses in deserto: ad salutē percussorū à serpentibus ignitis, qui signū illud aspicerent) quoniā deprehendit illi à populo suo adoleri incensum. Neq; eo in opere repressus est à quopiā: quin potius magnam promeruit laudē. Cū igitur ecclesia catholica potestati habeat abrogandi antiquas cōstitutiones, aut cōmutandi eas in alias sanctiones congruētiores, occur-

v.

Ioannis 6.
1. Corin. 11.4. Regū 18.
Numeri 21.

LIBER PRIMVS

- rente legitima causa: cur non etiam habebit potestatem constituendi aliquas leges utiles & honestas, quæ nunquam prius fuerant constitutæ: cum sit facilius, noua legis alicuius sanctio: quam antiquæ quondam ordinatæ aut abrogatio, aut in aliam commutatio. ¶ Insuper. Tradita est supremis ecclesiæ pastoribus potestas ligandi super terram & soluendi potestas item remittendi peccata & retinendi, per illud domini nostri uerbum: beato Petro dictum apud Matthæum.
- VI.** *Matth. 16.* Quodcumque solueris super terram: erit solutum & in cælis. Et quodcumque ligaueris super terram: erit ligatum & in cælis. Per illud etiam eiusdem uerbum: omnibus dictum apostolis, paulo post apud eundem euangelistam. *Matth. 18.* Amen dico uobis. quæcumque alligaueritis super terram: erunt ligata & in cælo. & quæcumque solueritis super terram: erunt soluta & in cælo. Demum & per illud domini nostri Iesu Christi uerbum: discipulis suis dictum post resurrectionem suam. *Ian. 20.* Quos remiseritis peccata: remittunt eis. & quos retinueritis: retenta erunt. Cur igitur putandum est, consimiliter eis non esse traditam potestatem condendi leges ac sanctiones ecclesiæ directioni utiles & necessarias: cum huiusmodi potestas condenda: legum, minor uideatur & inferior, aut saltem non præferens maiorem auctoritatem: quam potestas ministratoria ligandi & soluendi delinquentes. ¶ Ad hæc, Primis ecclesiæ sanctæ rectoribus indulta est à domino potestas gubernandi reipublice ecclesiasticæ, secundum illud beati Pauli uerbum: ad seniores ecclesiæ. *Actu. 20.* Attendite uobis & uniuerso gregi: in quo uos spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam dei: quam acquisiuit sanguine suo. Etiam & iuxta illud beati Petri dictum. *1. Petri 5.* Pascite qui in uobis est gregem dei: prouidentes non coacte sed spontanee secundum deum. neque turpis lucri gratia: sed uoluntate. neque ut dominantes in clero: sed forma facti gregis. At quomodo gregem dominicum, oues & agnos Christi pascet spirituales ipsi pastores: si non habuerint auctoritatem statuendi leges honestas & utiles, administrationi ecclesiasticæ necessarias & accommodatas: cum uideamus & in militari & nautica & scholastica, & quauis alia multitudine moderanda: eo summa regum gerunt habere facultatem illa ordinandi, etiam cum poenæ in transgressores determinatione: quæ ad rem cui præsumunt dirigenda conducibilia censerent. Non sunt profecto deterioris conditionis quam cæteri, qui summæ regum præsumunt pastores ecclesiastici: sed existimandi & hæc statuenda: legum potestatem habere. ¶ Demum si attendere lubet et honesta-

neitate eorum que in ecclesiasticis regulis atque canonibus sancita sunt: pariter & utilitatem, cedentem primum in salutem eorum qui illis obstringuntur legibus: nemo se difficile merito prestare deberet ad eas sanctiones libenter amplectendas. ubi etiam nulla alia afferretur ratio id persuadens: aut poena adijceret coercens. Quid enim (ut alia multa pretermittamus) honestius: quam sanctissimum eucharistiae sacramentum et a ieiunis consecrari tamen debere, et sumi Christianis, nisi causa infirmitatis aut necessitatis interuenerit? quod ex antiquo ecclesiae instituto etiam ante beati Augustini tempora est decentissime ordinatum: et decreto decimae tertiae sessionis concilii Constantiensis, contra insurgentes illius temporis haereses, rursus est approbatum. Quid praeterea utilius Christianorum salutem: quam ieiuniorum institutorum observatio: quod (ut sancta concinit ecclesia) animis corporibusque curandis salubriter institutum est: quo deus inter in nobis uitia comprimit, mentem eleuat, uirtutem largitur & praemia. & quod de ieiunij constitutione dictum est: de alijs quoque omnibus legibus ecclesiasticis similiter est intelligendum, quandoquidem de illis idem est iudicium. Itaque honestas ipsa praceptorum ecclesiae necnon & utilitas: ubi etiam alia omnia deessent (quae tamen adhuc permulta sunt) prouocantia ad eorum susceptionem & executionem: merito nos impellere deberent, ad illa prompto & lubenti animo amplectenda. Sed iam ad alia transeamus.

¶ Quid de secundo, & sequentibus Lutheri articulis prius positus censendum est. Cap. XXV.

Respicuum etiam iam euasit (ut expedito in praecedenti capite, primo Lutheri articulo: secundum eiusdem, supra positum circa libri huius principium, excutiamus) ea quae ex apostolorum traditione aut factorum conciliorum, aut consuetudine antiqua obseruantur a fidelibus secundum sanctiones ecclesiasticas: plurimum ad iustitiam prodesse ijs qui pie & religiose ea perficiunt quam eo ipso acceptissimam deo praestant obedientiam. Praetermissionem uero illorum citra causam legitimam, pariter & transgressionem: maxime incommodare salutem animae, constitueretque ipsum praeuicatoris, grauis peccati reum & damnationis aeternae. quae praeuicatio a secula semper habet & commitem: inobedientiam in deum, quem admodum superiora dicta potissimum in decimo undecimo & duodecimo capitibus: & diffuse monstrarunt.

Cate.